

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ;

Μια μακροπεριφερειακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) είναι ένα πλαίσιο πολιτικής που επιτρέπει στις χώρες που βρίσκονται στην ίδια περιοχή να αντιμετωπίζουν και να βρίσκουν λύσεις από κοινού σε προβλήματα ή να επωφελούνται από τις κοινές δυνατότητες που διαθέτουν (π.χ. ρύπανση, πλοηγοσιμότητα, παγκόσμιος επιχειρηματικός ανταγωνισμός, κλπ.) Κάνοντάς το αυτό, επωφελούνται από ενισχυμένη συνεργασία, με στόχο να καταστήσουν τις πολιτικές τους πιο αποτελεσματικές σε σχέση με τον τρόπο που θα αντιμετωπίζαν τα ζητήματα μεμονωμένα. Μια μακροπεριφερειακή στρατηγική της ΕΕ μπορεί να υποστηρίζεται από ταμεία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

Για να αυξηθούν οι πιθανότητες επιτυχίας των μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ, οι εταίροι που συμμετέχουν (κράτη μέλη, περιφέρειες, δήμοι, ΜΚΟ, κλπ.) πρέπει να βασίζονται στις δράσεις τους σε μερικές βασικές αρχές: μια σχετική εταιρική σχέση και έναν επαρκή μηχανισμό συνεργασίας, καλό συντονισμό δράσεων όσον αφορά τις σχετικές πολιτικές και τους πόρους χρηματοδότησής τους, και ένα υψηλό πνεύμα συνεργασίας εντός και μεταξύ των χωρών και των τομέων στη μακροπεριφέρεια.

ΠΟΙΟΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ;

Την πρωτοβουλία για τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ λαμβάνουν και υποβάλλουν σχετικό αίτημα τα κράτη μέλη της ΕΕ (και σε ορισμένες περιπτώσεις χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ) που βρίσκονται στην ίδια γεωγραφική περιοχή μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Μετά την υποβολή του αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου οι στρατηγικές προσχεδιάζονται και ψηφίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επομένως, οι στρατηγικές είναι ξεκάθαρα διακυβερνητικές πρωτοβουλίες και η εφαρμογή τους εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τη δέσμευση και την καλή θέληση των χωρών που συμμετέχουν. Η διαδικασία είναι τόσο σημαντική όσο το αποτέλεσμα: πρέπει να μην υπάρχουν αποκλεισμοί και να ακολουθείται μια προσέγγιση «από τα κάτω προς την κορυφή» για να διασφαλίζεται η ανάληψη ευθυνών.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ;

Οι στρατηγικές δεν συνοδεύονται από νέα ταμεία, νομοθεσία ή επίσημες δομές της ΕΕ: βασίζονται στον συντονισμό και στη συνέργεια. Αυτό συνεπάγεται τη βέλτιστη χρήση όλων των υπάρχουσων πηγών χρηματοοικονομικών πόρων (ΕΕ, εθνικές, περιφερειακές, ιδιωτικές, κλπ.), καλύτερη εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας και καλύτερη χρήση όλων των υπάρχοντων θεσμών σε όλα τα επίπεδα.

Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ σχετίζονται με προκλήσεις και ευκαιρίες που αφορούν συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές οι οποίες είναι ιδιαίτερα τοποκεντρικές για να ενδιαφέρουν άμεσα ολόκληρη την ΕΕ αλλά ταυτόχρονα πολύ ευρείς για να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά σε εθνικό επίπεδο. Με άλλα λόγια, λειτουργούν σαν γέφυρα μεταξύ της ΕΕ και τοπικών υπευθύνων χάραξης πολιτικής.

Οι στόχοι των στρατηγικών είναι στρατηγικοί, μακροπρόθεσμοι και συμφωνούνται από κοινού από τις συμμετέχουσες χώρες. Ποικίλουν ανάλογα με τις ανάγκες της συγκεκριμένης μακροπεριφέρειας, και έμφαση πρέπει να δίνεται σε στρατηγικά ζητήματα που αποφέρουν προστιθέμενη αξία στις οριζόντιες πολιτικές της ΕΕ.

Κάθε στρατηγική περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα παραγόντων σε διάφορα επίπεδα (διεθνές, εθνικό, περιφερειακό, τοπικό), διάφορους τομείς (δημόσιος, ιδιωτικός, κοινωνία των πολιτών) και διάφορα επιστημονικά πεδία εξειδίκευσης, παρέχοντας έτσι μια πλατφόρμα για συνεπή πολυεθνική, πολυτομεακή και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση.

Μέχρι σήμερα, έχουν εγκριθεί τέσσερις μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ και η κάθε μία συνοδεύεται και από ένα εξελισσόμενο σχέδιο δράσης που πρόκειται να ενημερώνεται τακτικά ενόψει των νέων, αναδυόμενων αναγκών και του μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος:

- η Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή της Βαλτικής (2009).
- η Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή του Δούναβη (2010).
- η Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή Αδριατικής και Ιονίου (2014) και
- η Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή των Άλπεων (2015).

Αφορούν 19 κράτη μέλη της ΕΕ και 8 χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ, που απαριθμούν πάνω από 340 εκατομμύρια κατοίκους¹:

- **19 ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ:** Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία και Φιλανδία.
- **8 ΧΩΡΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΕ:** Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Ελβετία, Λιχτενστάιν, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ουκρανία και Σερβία.

Ορισμένες χώρες της ΕΕ, όπως η Γερμανία και η Σλοβενία, συμμετέχουν σε τρεις στρατηγικές, ενώ η Κροατία, η Ιταλία και η Αυστρία συμμετέχουν σε δύο. Τρεις χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και η Σερβία, συμμετέχουν σε δύο εκ των μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Κάθε μακροπεριφερειακή στρατηγική περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών φορέων και σχετικά διαφορετικές συνθήκες διακυβέρνησης, καθώς λαμβάνονται υπόψη οι περιφερειακές ιδιαιτερότητες. Ωστόσο, μπορούμε να προσδιορίσουμε κοινούς βασικούς παράγοντες εφαρμογής.

Επίπεδο ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παίζει πρωταρχικό ρόλο στον στρατηγικό συντονισμό κατά τα βασικά στάδια επίτευξης αποτελεσμάτων της στρατηγικής. Επιπλέον, μια ομάδα υψηλού επιπέδου των μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ με εκπροσώπους από όλα τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ και χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ οι οποίες συμμετέχουν στις στρατηγικές, συνεδριάζει για να εξετάσει τη γενική προσέγγιση για όλες τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ.

Εθνικό/περιφερειακό επίπεδο

Σε κάθε συμμετέχουσα χώρα, εθνικοί συντονιστές είναι υπεύθυνοι για τον γενικό συντονισμό και την υποστήριξη της εφαρμογής της στρατηγικής στην εν λόγω χώρα.

Επίπεδο θεματικού τομέα

Επικεφαλής των θεματικών πεδίων είναι συντονιστές του θεματικού τομέα (συντονιστές πολιτικής/τομέων προτεραιότητας, οριζόντιων δράσεων, πυλώνων ή δράσεων) που εκπροσωπούν το μακροπεριφερειακό συμφέρον. Υποστηρίζονται από εταίρους από την αντίστοιχη περιφέρεια και οργανώνονται σε συντονιστικές ομάδες. Ο κύριος ρόλος τους είναι η προώθηση της δημιουργίας κοινών έργων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής. Επιπλέον, ανάλογα με τα αποτελέσματα και την επιτυχία τέτοιου είδους έργων, ο ρόλος τους είναι να επηρεάσουν το περιεχόμενο και την εφαρμογή των πολιτικών στις συγκεκριμένες χώρες και περιφέρειες, με σκοπό τη βελτίωση της παγκόσμιας θέσης της μακροπεριφέρειας στο μέλλον.

ΔΙΑΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ διαφορετικών μακροπεριφερειακών στρατηγικών παίζουν καταλυτικό ρόλο για τη μεγιστοποίηση των αμοιβαίων πλεονεκτημάτων και της επίδρασης. Αυτό είναι ακόμα πιο σημαντικό στις περιπτώσεις όπου υπάρχει γεωγραφική αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των στρατηγικών. Η διασυνοριακή συνεργασία μπορεί να πάρει διαφορετικές μορφές (π.χ. υλοποίηση κοινών έργων, ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών και των εμπειριών, κλπ.).

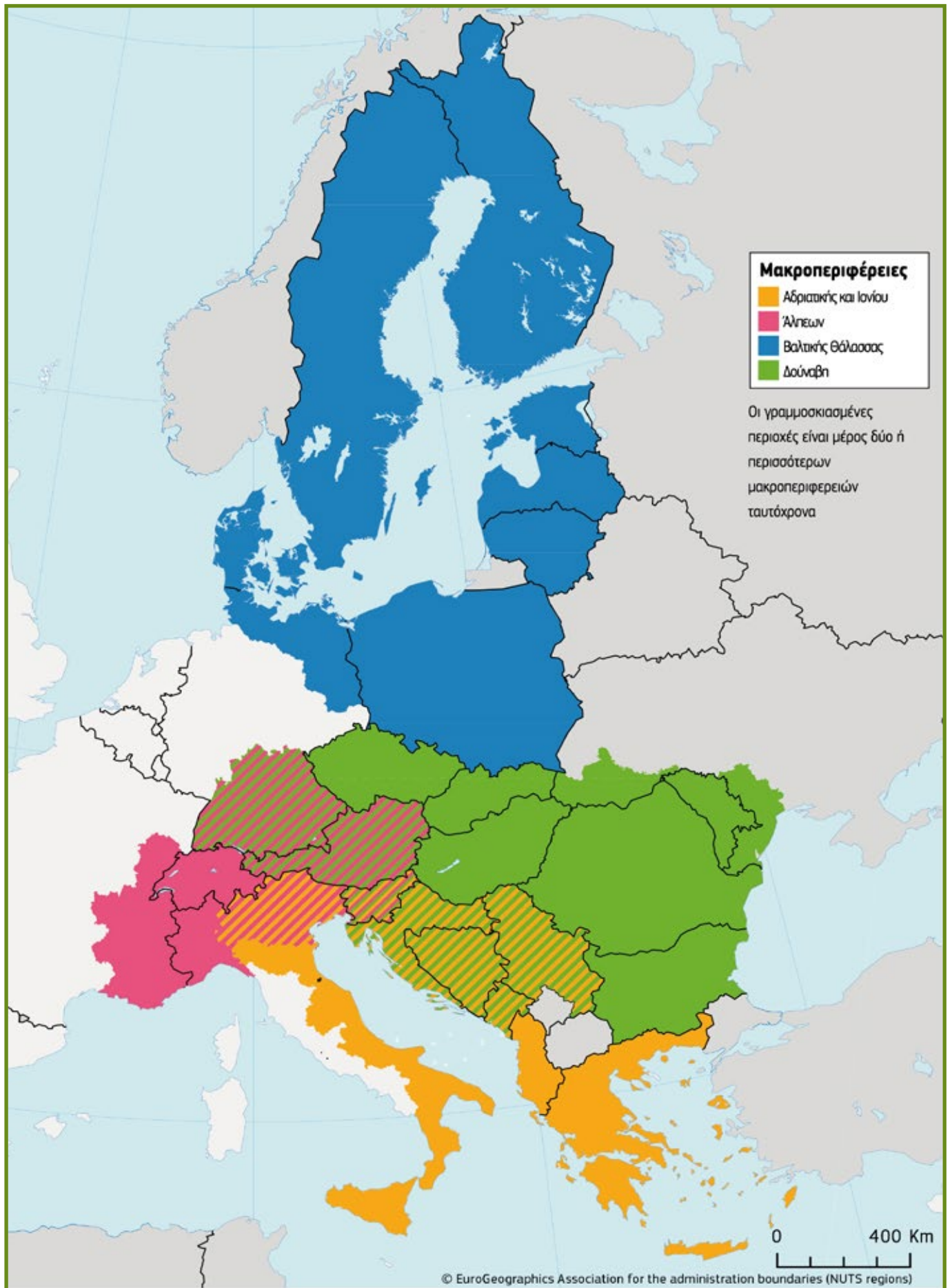
Για παράδειγμα:

- Οργάνωση της εβδομάδας μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ στη Σλοβενία (Portorož) τον Σεπτέμβριο του 2017, για ανταλλαγή και βελτίωση των δράσεων επικοινωνίας.
- Το έργο DanuBalt, που στόχο έχει να καλύψει το χάσμα όσον αφορά την καινοτομία και την έρευνα στον τομέα της υγείας στις περιοχές του Δούναβη και της Βαλτικής Θάλασσας, υλοποιείται από φορείς από δύο μακροπεριφέρειες.
- Ένα σεμινάριο, που συνδιοργανώθηκε από το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας και το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών στο Σεράγεβο τον Απρίλιο του 2016, έδωσε την ευκαιρία σε βασικούς αξιωματούχους από τη Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή Αδριατικής και Ιονίου (EUSAIR) και τη Στρατηγική της ΕΕ για την Περιοχή του Δούναβη (EUSDR) να συγκρίνουν προτεραιότητες όσον αφορά περιβαλλοντικές προκλήσεις στα Δυτικά Βαλκάνια.
- Λόγω της μεγάλης γεωγραφικής αλληλεπικάλυψης μεταξύ των μακροπεριφερειακών στρατηγικών EUSDR και EUSAIR (Σλοβενία, Κροατία, Σερβία, Μαυροβούνιο και Βοσνία και Ερζεγοβίνη), έχουν διεξαχθεί κοινές συνεδριάσεις για θεματικά πεδία αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως οι μεταφορές, η ενέργεια και το περιβάλλον. Παρόμοιες συνεδριάσεις έχουν πραγματοποιηθεί μεταξύ βασικών φορέων των EUSDR και EUSALP, για παράδειγμα, στον τομέα της ενέργειας.

Τέλος, η προστιθέμενη αξία των μακροπεριφερειακών στρατηγικών χαρακτηρίζεται από τη διατομεακή προσέγγισή της, τη διεθνική διάστασή της (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής χωρών που δεν είναι μέλη της ΕΕ) και τη συνεισφορά της στην καλύτερη πολυεπίπεδη διακυβέρνηση. Αλλά αυτό είναι ένα φιλόδοξο σχέδιο που χρειάζεται χρόνο για να εδραιωθεί και να αποφέρει αποτελέσματα.

1) Πηγή: Eurostat, Παγκόσμια Τράπεζα, ΕΣΥ Ουκρανίας

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

Μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ

http://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

Η Στρατηγική της ΕΕ
για την Περιοχή
της Βαλτικής Θάλασσας:
www.balticsea-region.eu/

Η Στρατηγική της ΕΕ για
την Περιοχή Αδριατικής και
Ιονίου:
www.adriatic-ionian.eu/

Η Στρατηγική της ΕΕ για
την Περιοχή του Δούναβη:
www.danube-region.eu/

Η Στρατηγική της ΕΕ για
την Περιοχή των Άλπεων:
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Υπηρεσία Εκδόσεων

Έχετε απορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση;

Η υπηρεσία Europe Direct μπορεί να βοηθήσει:

00 800 6 7 8 9 10 11,

<http://europedirect.europa.eu>

Μια διαδραστική έκδοση αυτής της δημοσίευσης που περιλαμβάνει συνδέσμους σε περιεχόμενο που υπάρχει στο διαδίκτυο είναι διαθέσιμη σε μορφή PDF και HTML:
http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2017

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Creative Commons – Pixabay

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση ότι γίνεται αναφορά στην πηγή.

Η πολιτική για την πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ρυθμίζεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ

(ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Για χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της ΕΕ, πρέπει να ληφθεί άδεια απευθείας από τους κατόχους των πνευματικών δικαιωμάτων.

PDF ISBN 978-92-79-76599-5

doi:10.2776/2436

KN-07-17-103-EL-N